

Hermafrodites

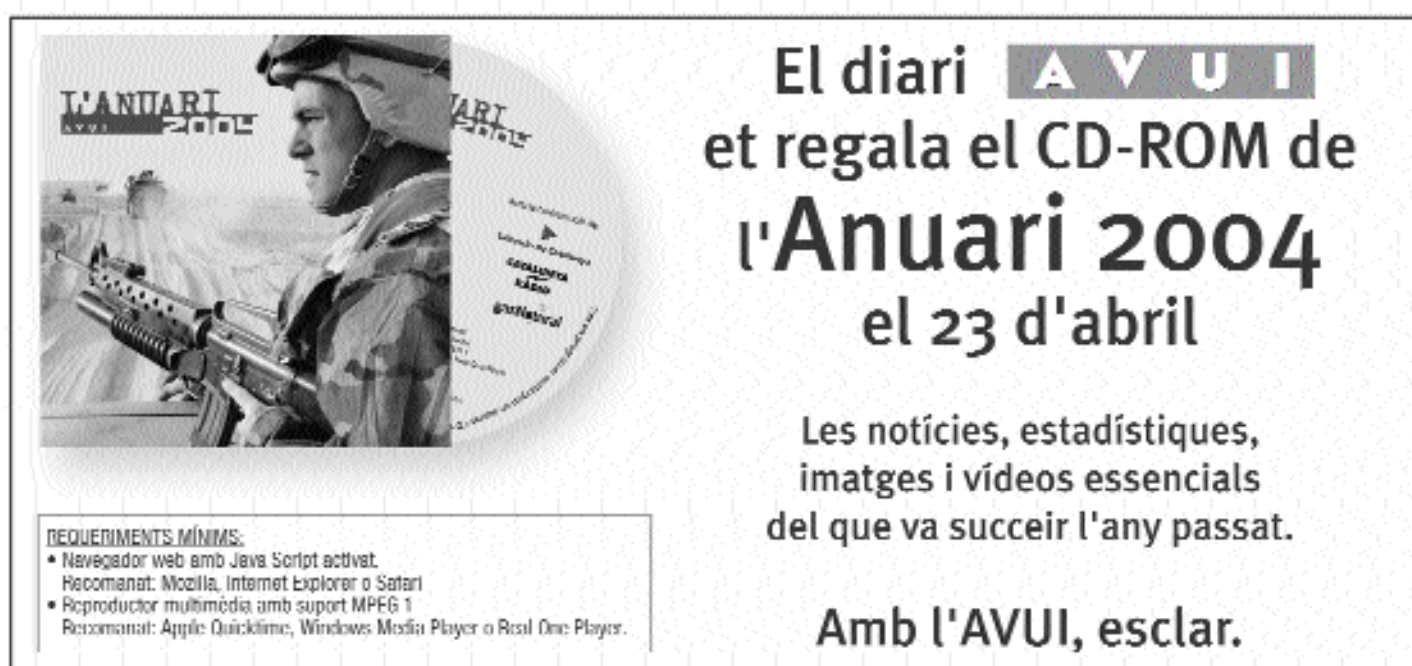
Mai en la història de la literatura la rebequeria d'un cromosoma no ha donat tan excel·lents resultats com en *Middlesex*, la novel·la de Jeffrey Eugenides. Certament no es tracta d'un cromosoma qualsevol, sinó del 5-alfa reductasa, que, amb les seues trapelleres, provoca giragonses imprevisibles en la determinació del sexe. Som davant el cos de Calliope Helen Stephanides, i és un cos que pateix. Va nèixer com una nena i a l'adolescència esdevindrà un xicot, Cal Stephanides, que dolorosament descobreix la pròpia singularitat, la pròpia diferència, en fi, la identitat de gènere hermafrodita, per aquelles coercions indefugibles de la biologia. Un fil argumental com aquest podia predisposar el relat a la severa introspecció, a exacerbar les monjoies tràgiques durant el llarg recorregut de vuitanta anys d'una família. Però les bones dosis d'humor que Jeffrey Eugenides hi espargeix amb precisió, a més d'un distanciament objectivable del que pareix que té d'autobiografia familiar, salven el llibre de la bomba lacrimògena i serveixen de contrapunt a la saludable tristesa que destil·len les confessions de Calliope o Cal Stephanides. Sens dubte

llegim alguna cosa més que una trajectòria personal: llegim la singladura d'una família, en el seu trànsit de la Grècia de l'Àsia Menor als Estats Units del febril maquinisme dels anys vint del segle passat, i el seu definitiu arrelament. Així com Susan Sontag naufraga ja abans de fer salpar els emigrants polonesos, en la seua novel·la *A Amèrica*, Jeffrey Eugenides broda un quadre magistral dels avis de Calliope, o Cal, en aquell cul de món de

Bithynios, prop de la capital otomana de Bursa, i l'epopeia de la seua salvació a l'Esmirna devastada a sang i fetge pels turcs, amb la passivitat de les potències occidentals. No és ociosa la reculada ni una concessió a l'antropologia recreativa. Sense aquest episodi no fóra possible la tombarella del cromosoma 5-alfa reductasa i l'èxode de les muntanyes de l'Àsia Menor a Detroit. El que fa gran *Middlesex* és la combinació de registres que perpetra Eugenides com aquell que diu sense despenjar-se. Hi trobem els ressons dels relats èpics i de la tragèdia antiga, com un tribut afegit als avantpassats; de vegades fa la impressió que transitem pel gènere negre del gangsterisme i d'altres per la novel·la canònica d'iniciació de l'adolescent; la novel·la històrica i la saga familiar es teixeixen en la teranyina de la crònica d'un temps permanentment canviant. I tot plegat des d'una tradició del pensament de ressons clàssics que diu «sigues tu mateix», que és la versió del «coneix-te a tu mateix» de fecundes resonàncies en les cultures de tots els temps.

Ferran Garcia-Oliver

El diari AVUI
et regala el CD-ROM de
l'Anuari 2004
el 23 d'abril

Les notícies, estadístiques,
imatges i vídeos essencials
del que va succeir l'any passat.

Amb l'AVUI, esclar.

REQUERIMENTS MÍNIMS:

- Navegador web amb Java Script activat.
- Recomanat: Mozilla, Internet Explorer o Safari
- Reproductor multimèdia amb suport MPEG 1
- Recomanat: Apple Quicktime, Windows Media Player o Real One Player.